

ZPŚ.055.9.2024.HST
Warszawa, 08 stycznia 2025

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji

Na podstawie art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870) zawiadamiam, że w związku z petycją przekazaną przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu do Ministra Zdrowia jako organu właściwego, o uchylenie obowiązku szczepień ochronnych dzieci i obowiązku zapłaty grzywny celem przymuszenia do wykonania szczepień ochronnych z uwagi na ich skład, wobec członków wspólnot religijnych, nie ma potrzeby podjęcia działań przez Ministra Zdrowia w odniesieniu do postulatu podniesionego w petycji.

UZASADNIENIE

Podstawą prawną do nałożenia obowiązku szczepień przeciw wybranym chorobom zakaźnym w Polsce jest art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2024 r. poz. 924), który zobowiązuje osoby przebywające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do poddawania się obowiązkowym szczepieniom ochronnym na zasadach określonych w ustawie, przy czym zgodnie z art. 5 ust. 2 ww. ustawy w odniesieniu do osoby nieposiadającej pełnej zdolności do czynności prawnych (m.in. osoba niepełnoletnia) odpowiedzialność za wypełnienie tego obowiązku ponosi osoba sprawująca nad tą osobą pieczę, albo jej opiekun faktyczny (zwykle są to rodzice). W świetle powyższych przepisów bezsporne jest, że obowiązek poddania się szczepieniom ochronnym wynika wprost z przepisów prawa, wobec czego nie ma podstaw do jego konkretyzacji w formie decyzji administracyjnej i stanowisko takie znajduje potwierdzenie w orzecznictwie sądów administracyjnych (m.in. wyrok WSA w Poznaniu z dnia 11 września 2015 r., sygn. akt IISA/Po534/15). Obowiązek poddania dziecka szczepieniom ochronnym jest bezpośrednio wykonalny i staje się egzekwowalny w chwili wejścia osoby objętej obowiązkiem w granice wiekowe określone przez ustawę – w tym bowiem okresie obowiązkowe szczepienia ochronne powinny zostać wykonane.

Obowiązek poddania dziecka szczepieniom ochronnym jest obowiązkiem prawnym, od którego uwolnić mogą jedynie konkretne przeciwwskazania lekarskie do szczepienia. Podmiotem zarówno uprawnionym, jak i zobowiązanym (zgodnie z zasadami etyki i wykonywania zawodu) do zajęcia stanowiska w kwestii możliwości zaszczepienia lub jej braku, jest obiektywny lekarz, który wykonuje badanie kwalifikacyjne przed szczepieniem w celu wykluczenia przeciwwskazań do wykonania tego szczepienia. Po przeprowadzonym badaniu kwalifikacyjnym lekarz wydaje zaświadczenie ze wskazaniem daty i godziny przeprowadzonego badania. Szczepienia ochronnego nie można przeprowadzić, jeżeli między lekarskim badaniem kwalifikacyjnym, a szczepieniem upłynęły 24 godziny od daty i godziny wskazanej w zaświadczeniu. W przypadku gdy lekarskie badanie kwalifikacyjne daje podstawy do długotrwałego odroczenia szczepienia ochronnego, lekarz kieruje dziecko do konsultacji specjalistycznej. Co istotne, z poddania się obowiązkowym szczepieniom ochronnym mogą być zwolnione tylko i wyłącznie osoby, u których lekarz specjalista stwierdza przeciwwskazania do tych szczepień ochronnych czy też konkretnego szczepienia.

Odnosząc się do przywołanej w przedmiotowej petycji sytuacji rodziców, którzy z przyczyn religijnych i etycznych nie chcą, aby ich dzieciom podawane były szczepionki, których skład budzi u nich sprzeciw sumienia, należy wskazać, że mają oni prawo zakupić ze środków własnych szczepionkę wyprodukowaną w oparciu o środki zgodne z ich sumieniem i poprosić o podanie jej dziecku. Szczepionki są produktem leczniczym, wobec czego w sytuacji, gdy akceptowalnej przez rodziców szczepionki nie ma w kraju, to istnieje możliwość sprowadzania jej w ramach procedury określonej w art. 4 i nast. ustawy z dnia 6 września 2011 r. Prawo farmaceutyczne (Dz.U. z 2024 r. poz. 686).

Zgodnie z definicją importu docelowego (art. 4 ust. 1 ww. ustawy) do obrotu są dopuszczone bez konieczności uzyskania pozwolenia produkty lecznicze, sprowadzane z zagranicy, jeżeli ich zastosowanie jest niezbędne dla ratowania życia lub zdrowia pacjenta, pod warunkiem że dany produkt leczniczy jest dopuszczony do obrotu w kraju, z którego jest sprowadzany, i posiada aktualne pozwolenie dopuszczenia do obrotu. Wobec tego, jeżeli szczepionka sprowadzana jest z zagranicy dla ratowania życia lub zdrowia pacjenta oraz dopuszczona jest do obrotu w kraju, z którego jest sprowadzana i posiada aktualne pozwolenie na dopuszczenie do obrotu, nie ma prawnych przeciwwskazań, aby przedmiotowy produkt leczniczy był sprowadzony w ramach importu docelowego. Szczegółowe informacje na temat procedury importu docelowego znajdują się na stronie internetowej Ministerstwa Zdrowia pod następującym linkiem: <https://www.gov.pl/web/zdrowie/sprowadzac-leki-zzagranicy-import-docelowy>.

Podsumowując powyższe należy wskazać, iż nie ma prawnych barier dla zastosowania importu docelowego w przypadku szczepionek. A zatem nie można uznać, że polskie

prawodawstwo jest sprzeczne z Międzynarodowym Paktem Praw Obywatelskich i Politycznych (Dz. U. z 1977, nr 38, poz. 167). Przedmiotowy Pakt nie pozostaje w kolizji z art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, ponieważ ustawa – Prawo farmaceutyczne daje możliwość członkom wspólnych religijnych nieakceptujących określonej szczepionki, do zakupu jej odpowiednika zgodnego z ich sumieniem, a w przypadku, gdy danej szczepionki nie ma w kraju, do jej sprowadzenia z zagranicy. Skoro polskie prawo stwarza możliwość podania innej szczepionki dzieciom rodziców, należących do różnych wspólnot religijnych, rodzice ci, nie mogą odmawiać obowiązku szczepiennego, powołując się na ww. Pakt.

Mając powyższe na uwadze, należy wskazać, że postulat podnoszony w petycji, nie wymaga interwencji ze strony Ministra Zdrowia, tj. zmiany obowiązujących przepisów prawa w celu zapewnienia zgodności z ratyfikowanym przez Polskę prawem międzynarodowym.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 13 ust. 2 o petycjach, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

z upoważnienia Ministra Zdrowia
Dagmara Korbasińska-Chwedczuk
Dyrektor
/dokument podpisany elektronicznie/